

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ МІСТА

Шульга К.Р.

Науковий керівник – Колесник Т.М., канд. екон. наук, доцент

Проблема розвитку трудових ресурсів в Україні, незважаючи на певні позитивні соціально–економічні перетворення останніх років, залишається актуальною. Наявні сьогодні недоліки у цій сфері негативно позначаються на макроекономічних показниках, і, в цілому на соціально–економічній ситуації в нашій державі.

Трудові ресурси – це працездатна частина населення країни, що володіє фізичним розвитком, розумовими спроможностями і знаннями, необхідними для заняття суспільно–корисною діяльністю.

Основну частину трудових ресурсів країни становить її населення в працездатному віці, а також підлітки і особи пенсійного віку, які ще спроможні працювати.

Якісне відтворення трудових ресурсів, формування трудового потенціалу та раціональне його використання залежить від рівня управління трудовими ресурсами на всіх рівнях. Серед основних соціально–економічних проблем використання трудових ресурсів також займає вагомe місце. Обумовлено це тим, що вихід з економічної кризи значною мірою залежить від забезпеченості підприємств трудовими ресурсами та їх ефективного використання.

Поняття «трудові ресурси» ширше за поняття «економічно активне населення», оскільки трудові ресурси включають учнів працездатного віку, домогосподарок і всіх інших громадян, які, не будучи безробітними, не зайняті в господарстві країни. Формування трудових ресурсів – це процес їхнього безперервного відтворення, поновлення їхньої чисельності.

Загальним негативним проявом усіх особливостей трудових ресурсів в Україні є неповне їх використання і відносно невисока річна продуктивність праці. Відповідно, зміни в складі та чисельності населення зумовлюють трансформацію в кількісному і якісному складі трудових ресурсів. Кількісні показники складаються з даних про чисельність і склад трудових ресурсів відповідно статі, віку, місцю проживання.

За даними вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності середньомісячна кількість економічно активного населення віком 15–70 років у 2015р. становила 18,1 млн. осіб, з них 17,4 млн. осіб (96,1%) були у працездатному віці. Із зазначеної кількості громадян віком 15-70 років 16,4 млн. осіб, або 90,9%, були зайняті економічною діяльністю, а решта – 1,7 млн. осіб,

відповідно до методології Міжнародної організації праці (МОП), класифікувалися як безробітні. Рівень економічної активності населення віком 15–70 років становив у 2015р. 62,4%, у працездатному віці – 71,5%.

Кількість зайнятого населення віком 15–70 років у 2015р. становила 16,4 млн. осіб, з нього у працездатному віці - 15,7 млн., або 95,7%. Рівень зайнятості населення віком 15–70 років становив 56,7%, а у населення працездатного віку – 64,7%. Найвищий рівень цього показника спостерігався серед осіб віком 35–49 років, а найнижчий – у молоді віком 15–24 років та осіб віком 60–70 років. У структурі зайнятого населення за професійними групами найбільшу частку склали особи, які працювали у найпростіших професіях (18,4%), професіонали (17,7%) та працівники сфери торгівлі та послуг (16,4%)

Низька якість робочих місць, що має негативний вплив на функціонування ринку праці, а також управління трудовими ресурсами призводить до зниження продуктивності праці, втрати кадрових ресурсів у зв'язку з виробничим травматизмом та професійними захворюваннями, високої плинності кадрів на роботах, що пов'язані з важкими умовами праці.

Нерівномірне розміщення трудових ресурсів в областях, зниження абсолютних розмірів їх природного приросту в більшості адміністративних районів, низький рівень ефективності використання робочої сили в галузях народного господарства зумовлюють потребу наукових досліджень і практичних заходів щодо раціонального використання ресурсів живої праці не тільки в галузях, а й окремих районах України. Розв'язання цієї проблеми можливе завдяки підвищенню продуктивності праці на основі максимального використання досягнень науково-технічного прогресу. У пропорційному розвитку економіки важливу роль відіграє не тільки економія витрат живої праці, а й матеріалів, сировини, енергії, раціональне використання виробничих фондів, раціоналізація транспортних вантажопотоки на основі науково обґрунтованого розміщення продуктивних сил. Економія витрат живої праці передбачає впровадження трудозберігаючих технологій, що дасть змогу зменшити витрати ручної праці.

1. Качан Є.П. Управління трудовими ресурсами : [навч. посіб.] / Є.П. Качан. – К.: Юридична книга, 2005. – 358 с.

2. Лукашевич В.М. Економіка праці та соціально-трудові відносини: [навч. посіб.] / В.М. Лукашевич. – Львів: Новий світ-2000, 2008. – 248 с.